

Korset och Kronan

Nr 24/2020

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Bokstaven dödar

Episteltexten den 12:e
söndagen efter Trefaldighet i
vår evangeliebok inleds med
orden:

*En sådan tillit till Gud har vi
genom Kristus. Inte så att vi av oss
själva kan tänka ut saker på egen
hand, utan vår förmåga kommer från
Gud. Han har gett oss förmåga att
vara tjänare åt ett nytt förbund, som
inte är bokstavens utan Andens.
Bokstaven dödar, men Anden ger liv
(2 Kor. 3:4-6).*

Detta är en text som har
missbrukats mycket. Man har
menat att själva bibelordet i sig
är en död bokstav, som måste få
liv genom Anden. Så har man
också riktat orden mot dem som
ivrar för en rätt biblisk lära. Nej,
säger man, det blir en död
ortodoxi. De som vill ha allting
rätt till 200% kan inte drivas av
Anden. De har fångats av den
döda bokstaven och så sprider

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

de en dålig stämning kring sig.
Det bästa är om man avlägsnar
sådana ur kyrkan.

Så var det med *profeten Mika,
Jimlas son* (1 Kung. 22). Han var
en sann Herrens profet, men
han predikade Guds lag med
stort allvar och avrådde kung
Ahab från att bege sig i strid
mot araméerna. Detta kom från
Herren.

Men Ahab som var en
mycket ogudaktig kung i
nordriket ville vinna stor ära
genom krig och lysande segrar.
Tidigare hade han försökt döda
profeten Elia, men inte lyckats.
Herren lät ju Elia besegra alla
Baalsprofeterna genom att Gud
själv sände eld från himlen över
Elias offer (1 Kung. 18).

Sedan hade Ahab med hjälp
av sin hustru Isebel sett till att
Nabot blev mördad. Kungen
ville ju ha hans område som sin
egen köksträdgård, men Nabot
följde Guds befallning om att
bevara sin arvedel (1 Kung. 21).
Elia predikade därefter lagens
ord och kungen ångrade sig
faktiskt och fick förlåtelse.

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

Ändå hade han senare inte
lärt sig att lyssna på Herren i
allt. Nu försökte han få
judarikets kung Josafat med i
striden mot araméerna. Josafat
lovade att hjälpa sin kollega i
nordriket, men han hade ett
villkor: *Fråga först HERREN om
det!*

Detta visar vilken from och
gudfruktig kung Josafat var. Han
visste att man aldrig skall börja
ett viktigt företag utan bön till
Gud. Han visste att man först
skall lyssna till Guds ord och
sedan lyda det i tro. Då kallade
Ahab till sig alla sina profeter,
omkring 400. De hade väl ersatt
profeterna som dödades på
Karmel. Det är lätt för en
ogudaktig kung att få tag i
många falska profeter! De fick
säkert bra betalt och de blev
populära hos kungen genom att
alltid profetera lycka åt honom.

Kungen frågade nu profe-
terna:

*Ska jag dra ut mot Ramot i Gilead
för att belägra det, eller ska jag låta
bli? De svarade: Dra dit upp.
Herren ska ge det i kungens hand.*

Så är det med falska profeter och falska lärare i kyrkan. De rättar sig efter människors tankar och önskemål. De lär att det finns många fel i Bibeln. De lär att man kommer till himlen genom egna ansträngningar. De förkastar budskapet om synd och nåd.

Men Josafat trodde på Guds ord. Han insåg att profeterna bara talade väl om kungen av människofruktan eller önskan att bli populära. Han sa: *Finns det inte någon Herrens profet här längre, så att vi kan fråga genom honom?*

Herrens rätta profeter är inte så många och de är sällan populära hos folk i allmänhet och hos folkens ledare. Men kungen visste ändå vem som var Herrens profet. Han sa till Josafat:

Här finns fortfarande en man, Mika, Jimlas son. Genom honom kan vi fråga Herren. Men jag hatar honom, för han profeterar aldrig lycka åt mig utan bara olycka.

Så är det också i vår tid. Folk vet ofta mycket väl vilka det är som troget håller sig till bibelordet. Men man vill inte veta av Bibelns eget budskap, som straffar våra synder. Därför kallar man de rätta profeterna för *mörkmän, fundamentalister* eller *bokstavsträlar*. De anses vara en stor olycka för kyrkan.

Eftersom Ahab ändå var så ivrig att få med sig Josafat för att vinna kriget sända han bud efter Herrens rätte profet, Mika. Då blev de falska profeterna under Sidkia, Kenaanas son, arga och gjorde sig horn av järn och profeterade:

Så säger Herren: Med dessa ska du stånga araméerna så att de förgörs! Alla profeterade de på samma sätt lycka åt kungen.

Det är typiskt för moderna teologer och bibelkritiker att de

alla är överens om att Bibeln inte kan ha rätt i allting. Det måste finnas mängder av fel där. Detta gör att endast sådana teologer kan få bli biskopar och ledare av de stora, ekumeniska kyrkorna idag. Alla prisar de gemensamt människan och hennes storhet medan de vägrar att lyssna på vad Gud har att säga.

Så kom då äntligen den sanne profeten Mika, Jimlas son till kungen. Man hade talat om för honom vad alla de falska profeterna hade sagt och att han nu förväntades stämma in i kören av lovord.

Så förväntas vår tids bibeltrogna präster stämma in i kören som hörs överallt: Det är rätt att ha fria aborter! Det är rätt att ha samkönade äktenskap! Det är rätt att alla kyrkor måste gå samman oberoende av vilken lära man har för att världen ska tro! Det är rätt att lära att jorden har kommit till genom en "big bang" för miljontals år sedan och att sedan allt liv har utvecklats av sig självt enligt evolutionens orubbliga lagar. Och det är rätt att säga att skapelseberättelsen är en ohistorisk myt, en vacker berättelse utan verklighetsunderlag.

Men Mika var en trogen profet. Han visste att sanningen kunde kosta honom livet, men sade likväl:

Så sant Herren lever, endast det Herren talar till mig ska jag säga honom.

Sedan står det en märklig sak, som många har funderat över:

När han kom till kungen, frågade kungen honom: *Mika, ska vi dra ut mot Ramot i Gilead för att belägra det, eller ska vi låta bli?* Han svarade honom: *Dra dit upp, så ska du ha framgång. Herren ska ge*

det i kungens hand.

Var det så att Mika plötsligt drabbades av fruktan och rädsla och därför stämde in i de falska profeternas kör?

Nej, det är mera troligt att Mika här hånar kungen och säger: *Visst ska du bli lyckosam! Det är ju det du kräver att jag ska säga så jag säger det här liksom alla andra.*

Kungen märker då att Mika hånar honom och säger: *Hur många gånger ska jag behöva ta ed av dig att du bara ska tala sanning till mig i Herrens namn?*

Kungen måste ha insett att de falska profeterna bara talar till hans behag. Så läser vi i historien om hur kungar och kejsare ofta har anställt någon som har som uppgift att på allvar kritisera och säga sanningen till härskaren. Kungen vet att endast Mika är en sådan sanningssägare, och han vill nu veta vad Herren säger.

Kanske hängde detta samman med hur kungen tidigare hade ångrat sin ondska mot Nabot och bett om förlåtelse?

Mika säger då sanningen och bär fram följande märkliga ord:

Jag såg hela Israel skingrat på bergen, som får utan herde. Och Herren sade: De har ingen herre. Låt dem vända tillbaka hem i frid, var och en till sitt.

Sanningen var att kungen skulle bli dödad i striden. Så blev det också. Samtidigt var Mikas ord en mäktig profetia om konungen Kristus, som skulle dö för folket så att alla skulle få frid.

Jesus sade: *Jag såg hela Israel skingrat på bergen, som får utan herde* (Matt. 9:36).

Genom att Jesus gav sitt liv för hela mänskligheten har

försoning och förlåtelse blivit förvärvad för alla, så att var och en som tror skall få evigt liv. Johannes betygar att detta verkligen gäller alla människor: *Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens (1 Joh. 2:2).*

Epistelns rätta tolkning

Låt oss nu se på den rätta innebörden av orden *Bokstaven dödar, men Anden gör levande.*

Vi ska då först observera att det inte är bokstaven som är död, utan att den dödar! Den som är död kan ju inte döda någon! Allt tal om den döda bokstaven bygger alltså på en felaktig läsning av texten. Man tror att det står: Bokstaven är död, men Anden gör levande. Men bokstaven är i högsta grad levande eftersom det är den som dödar! Bokstaven betecknar här lagens ord. Gud har gett lagen, tio Guds bud, för att den skall visa oss vår synd. *När budordet kom fick synden liv och jag dog*, säger Paulus. Begrunda detta ställe noga:

Förr levde jag utan lagen, men när budordet kom, fick synden liv och jag dog. Då visade det sig att budordet som skulle föra till liv, blev till död (Rom. 7:9–10).

Hebréerbrevets författare inskärper samma sak:

Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveeggat svärd och genomtränger tills det skiljer själ och ande, led och märg, och det dömer över hjärtats uppsåt och tankar. Inget skapat är dolt för honom, utan allt ligger naket och blottat för hans ögon. Och inför honom måste vi stå till svars (Hebr. 4:12f).

Bokstaven dödar är detsamma som att Gud själv dödar genom sin lag. Han straffar synden så att vi förstår att vi måste gå evigt förlorade om Gud skulle döma oss så som vi har förtjänt.

Denna lagens stränga predikan är till för vårt bästa. Gud vill att alla människor ska bli frälsta och komma till kunskap om sanningen. Men för att detta skall kunna ske måste vi först bli dödade och tillintetgjorda av Guds lag. Endast den människa som har förstått syndens allvar och sin egen hopplösa situation kan sedan förstå vad frälsningen är.

Så länge vi går säkra och obekymrade om Guds lag och dom kan vi föraktfullt säga att vi inte bryr oss om varken Gud eller Bibeln. Men den stund Gud på allvar söker oss och väcker oss genom lagens tordön och åska, är vi inte längre så stöddiga och högmodiga.

Då förstår vi att talet om synd och förtappelse är en faktisk verklighet, många, många gånger värre än allt tal om miljökatastrofer och annat elände. När Guds lag griper tag i människans samvete kommer hon i syndaångest, och då finns det ingen hjälp att få från människor eller från människans egna påstådda godhet innerst inne. Då faller alla falska stöd och sopas undan av lagens förskräckliga åska och tordön:

Du skall älska Herren av allt ditt hjärta, av all din kraft och av allt ditt förstånd och din nästa som dig själv. Har du verkligen levt så varje stund av ditt liv? Ingen människa kan göra det. Alla har vi syndat och är under samma dom.

Men i denna förtvivlade situation kommer Gud själv med räddningen. Han förkunnar evangelium om Kristi försoning av hela världen. Han bar hela människosläktets synd i sin kropp och led straffet i vårt ställe. Han uppfyllde hela Guds stränga lag i vårt ställe. Så finns

det en färdig och fullkomlig försoning.

Det är precis som Mika profeterade: *Jag såg hela Israel skingrat på bergen, som får utan herde.*

Herden blev slagen genom sin korsfästelse och död. Men döden kunde inte behålla honom. Han uppstod på den tredje dagen och for upp till himmelen, där han nu sitter på Faderns högra sida. Därför profeterade kung David i den 23:e psalmen:

Herren är min herde, mig ska inget fattas. Han låter mig vila på gröna ängar, han för mig till vatten där jag finner ro.

Han ger liv åt min själ, han leder mig på rätta vägar för sitt namns skull.

Även om jag vandrar i döds-skuggans dal fruktar jag inget ont, för du är med mig. Din käpp och stav, de tröstar mig.

Du dukar för mig ett bord i mina fienders åsyn, du smörjer mitt huvud med olja och låter min bågare flöda över.

Ja, godhet och nåd ska följa mig i alla mina livsdagar, och jag ska bo i Herrens hus för alltid.

Amen.

Bokstaven dödar, ja, och den skall döda. Men det är den gamla, syndiga människan som måste dö. Den helige Ande gör genom dopet och tron vår nya människa levande i tron på Kristus. Så lever den nya människan i syndernas förlåtelse, liv och salighet. I denna kamp mellan kött och ande, gammal och ny människa behöver vi Guds ord och sakrament. Vi behöver ständigt bli påmind om att Gud av nåd förlåter alla våra synder och att denna förlåtelse räcks oss genom evangelium. Amen.